

ВИНАХОДИ НАВКОЛО НАС

Винахідником може бути кожен!

Одного разу Нотка і Книжечка взяли участь у перегонах на санчатах. У змаганні брали участь дівчата з двох будинків. Боротьба була запеклою, кожному хотілося виступити якомога краще, щоб не підвести свою команду.

Під час одного зі спусків у Нотки трапилася аварія: зламалися кілька дощечок на санчатах.

— Як прикро! — зітхнула дівчинка. — Мені тепер буде не зручно триматися і я не зможу допомогти команді в наступних змаганнях зі слалому на санчатах.

- *Що ви порадили б Нотці зробити? Чи змогли б допомогти їй полагодити санчата? Як саме?*
- *Пригадайте, що у вас ламалося. Хто це ремонтував?*

Раптом до дівчинки підійшов хлопчик із сусіднього будинку. Побачивши, що сталося, він витягнув мотузку й міцно перев'язав поламані дощечки.

— До кінця змагань має вистачити, — впевнено пообіцяв він. — А потім твій тато щось придумає і неодмінно полагодить санчата! Щастя!

Не встигла Нотка сказати “дякую”, як треба було вже бігти на гірку, щоб не пропустити свій старт.

Санчата й справді не підвели, і Нотці вдалося швидко й вправно обійти всі палички та ворітця, розставлені на трасі.

“Обов'язково знайду цього винахідника після змагань, щоб подякувати”, — подумала дівчинка.

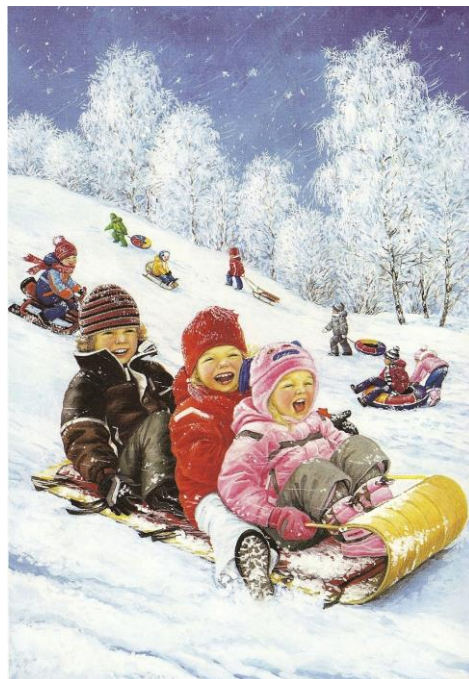
У цей час хлопчики обох будинків влаштували змагання, хто кого швидше закидає сніжками. Обидві команди ховалися за сніговими фортецями, побудованими за власними проектами.

Команда одного з будинків перемогла тому, що хлопці побудували фортецю, яка закривала їх майже з усіх боків. Тож іншій команді було складно влучити.

— Класна у вас фортеця, — тільки й вимовили хлопці з команди, що програла. — Ви такі винахідливі! Як ви до цього додумалися?

Хто ж такі винахідники?

Коли Джмелик із друзями зібралися потеревенити за чашкою чаю з тістечками, якось сама собою виникла розмова про те, що під час змагань їм допомогли винахідники та винахідливість. Тож вони вирішили більше дізнатися про це.

Картина Любові Новосьолової

— Я знайшла цікаве завдання про винаходи, — через деякий час доповіла Книжечка.

— Давайте розв'яжемо його, — промовили всі в один голос.

Завдання з робочого зошита (частина 3, завдання 2, с. 24)

Знайдіть у таблиці назви предметів, що зображені нижче.

С	Б	У	Л	М	О	Р	О	З	И	В	О
К	А	Л	Ь	К	У	Л	Я	Т	О	Р	А
Е	Т	И	П	Л	А	С	Т	И	Л	І	Н
К	У	Р	А	Н	К	Е	А	Р	Е	Н	У
А	Т	С	Н	І	Г	О	Х	І	Д	К	А

- *Що об'єднує ці предмети?*
- *Розфарбуйте найкорисніший, на вашу думку, винахід. Поясніть, чому ви так вважаєте.*

— Не уявляю, як раніше діти жили без оцього всього! — вигукнув Пензлик і заходився щось малювати на великому аркуші паперу.

— Ну, не зовсім так! — розмірковував далі Джмелик. — До пластиліну була глина. Діти могли все ліпити з неї.

— Ні! Точно ні! — вигукнула Нотка. — Глина — одного кольору, а пластилін буває різних яскравих кольорів. Тому з нього можна ліпити все, що завгодно, і не треба потім фарбувати.

— Щоб ліпити з глини потрібна ще й вода, а це не завжди зручно, — додала Книжечка.

— А ще вироби з глини потім треба в піч ставити, тоді вони міцнішими будуть, — додав Пензлик.

— Багатенько мороки, — підсумував Джмелик.

— Ось, знайшла, слухайте, — озвалася Книжечка. — **Винахід** — це корисна річ, яка або зовсім нова (нічого такого до неї і близько не було), або відрізняється від тих речей, що були до неї. Як, наприклад, відрізняється пластилін від глини. Винахід може бути потрібним фахівцям на різних виробництвах (часто вони самі й стають винахідниками, тобто людьми, що вигадують щось нове), або ж у повсякденному житті. Як, наприклад, калькулятор.

— Дійсно, не уявляю, як мої батьки обходились би без нього! — промовила Нотка. — Вони завжди рахують на калькуляторі, коли щось купують у магазині чи на базарі.

— Не дарма зараз калькулятори є в усіх мобільних телефонах, — додав Джмелик. — Адже телефони завжди під рукою, не багато місця займають і калькулятор не треба окремо із собою тягати.

Ось так друзі потроху й розібралися, що таке винаходи і де їх можна побачити.

- *Озирніться навколо. Які винаходи ви побачили? Чому ви думаєте, що це винаходи?*
- *Якими з них ви найчастіше користуєтеся? Коли саме?*

- *Без яких винаходів ви не можете обійтися, а які можете замінити іншими предметами?*
- *Дослідіть, якими речами люди користувалися до того, як виникли ті, якими ми користуємося нині.*

У гостях у винахідників

Наступного дня Нотка зустріла надворі хлопчика, який допоміг їй під час перегонів на санчатах, і, нарешті, подякувала йому. Сашко посміхнувся і відповів:

— Дякую, дуже приємно, що все добре закінчилося. Це зовсім не складно: мене тато й дідусь навчили. У нас в родині всі винахідливі. Приходь зі своїми друзями до нас — усе побачиш.

Так Джмелик, Нотка, Книжечка і Пензлик неочікувано опинилися в гостях. Увійдемо і ми у квартиру Сашка.

- *Знайдіть на картині Сашка. Що він робить? Чи можна його назвати винахідником-початківцем?*
- *У кого народжується винахід? Чим нова річ буде кращою за стару? Чи потрібна вона вашій родині? Чому?*
- *Як ви думаєте, чи можна щось винайти за допомогою комп'ютера? Як саме?*
- *Для чого винахідникам потрібний комп'ютер? Що ще їм треба для роботи?*
- *Якими винаходами користуються в родині?*
- *А чи може бабуся бути винахідником?*

— Звісно може, — поміркувавши сказала Нотка. — Бабуся може винайти новий візерунок для светрика, або ж вигадати новий комірець чи кишеньку.

— Або ж придумати, як швидко змінювати довжину рукава, — додав досі мовчазний Пензлик.

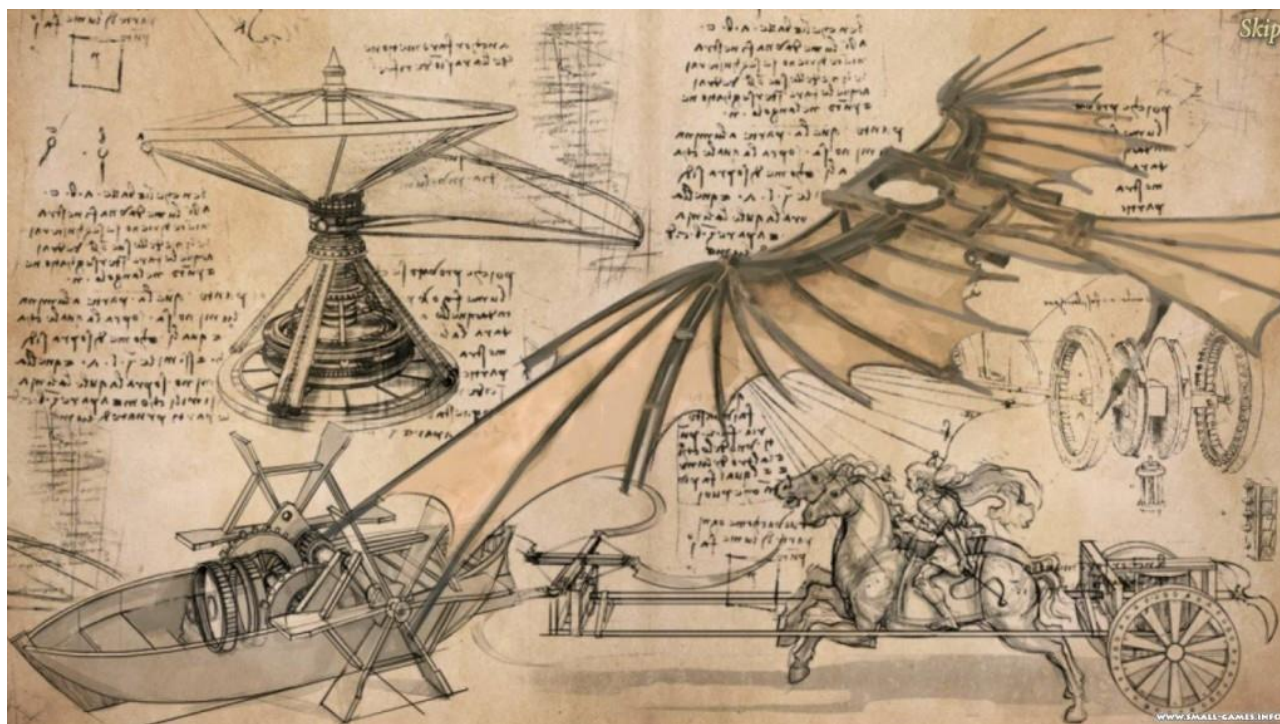
Дідусь зі старшим братиком Сашка щойно закінчили майструвати нову підставку для посуду на кухні. Вона може довго зберігати тепло.

— Уявіть, що мама приготувала щось смачненьке, а тато затримався на роботі, — розповідає Сашко. — Тож можна поставити каструльку на цю підставку, і страва в ній не охолоне до його приходу.

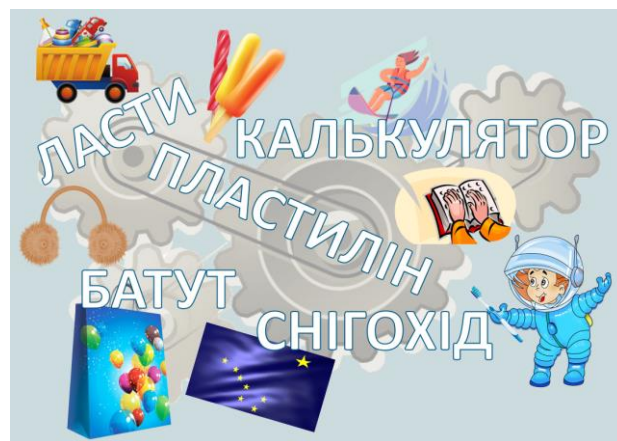
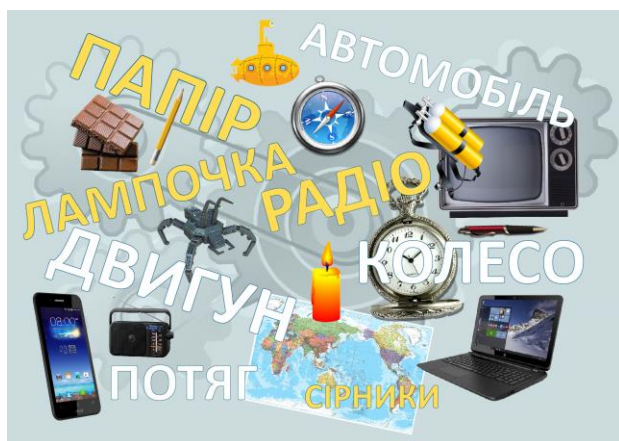
Усі сіли пити запашний чай з духмяних трав, які мама з бабусею зібрали влітку на галявині в лісі. Мама придумала, як швидко їх висушити й зберігати аж до наступного літа. Такий рецепт чаю знають тільки в родині Сашка.

Після чаю дідусь розповів, що винахідники спочатку створюють малюнки та креслення, на яких можна побачити, як виглядатимуть їхні винаходи. А вже потім вигадують, як їх зробити. Так поступово зображення перетворюються на речі, якими ми користуємося. Ось так у далекому минулому уявляв свої винаходи Леонардо да Вінчі, видатний італійський вчений, дослідник, винахідник, архітектор і художник.

- *Подивіться уважно, чи не побачили ви чогось знайомого? Які звичні нам речі нагадують малюнки видатного винахідника?*

— Ура! Вийшло! — радісно вигукнув Пензлик. — Я дізнався про різні винаходи і вмістив їх у двох малюнках-хмарах (методику роботи з дітьми за хмарами слів та картинок дивіться в публікаціях [тижня 17 "Світ захоплень"](#) та [тижня 18 "Ми — мандрівники"](#)). Погляньте, що вийшло.

Дійсно, в одному яскравому малюнку багато інформації — можна придивитися й розповісти про винаходи, які Пензлик вважає важливими.

- Подивіться уважно на хмаринки слів та малюнків Пензлика. Про які винаходи він розповів у хмарах?
- Які з них Пензлик вважає найголовнішими? Як ви здогадалися?
- Чому слова написані різними кольорами?
- Якими з цих винаходів ви вже користувалися? Коли?

— Ого! У другій хмарі Пензлик намалював винаходи, які вигадали діти! — здивувався Джмелик. — Я дещо знав, але у хмарі побачив багато нового.

- *Як ви думаєте, які винаходи здивували Джмелика найбільше?*
- *А що здивувало вас? Чому?*

— Пензлику, ти великий молодець! — похвалив хлопчика тато Сашка. — Такі яскраві корисні малюнки не кожний створити може. Ти справжнісінький художник-винахідник!

- *Поміркуйте, чому тато похвалив Пензлика.*
- *Що нового допомогли вам дізнатися хмари винаходів?*
- *Чи сподобалося вам роздивлятися їх? Чому?*
- *Чи в усьому ви згодні з Пензликом? Поясніть свою думку.*
- *Чим ви хотіли б доповнити хмари?*
- *Які винаходи ви вважаєте найважливішими? Чому?*
- *Створіть власну хмару винаходів.*